

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ.

IV

Ὀλίγας τινὰς εἰκόνας προσωπογραφίας βλέπομεν ἐκτιθεμένας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκθέσει, ὑπὸ τῶν κ.κ. Γκίζης, Ρίζου, Δούκα καὶ τινῶν ἄλλων.

Ἡ Προσωπογραφία, ἐκ τῶν κυριωτέρων κλάδων τῆς τέχνης οὖσα, παρέχει δυσκολίας περὶ τὴν ἐκτέλεσιν πλείστας, ὡς ἀπεικονίζουσα τὰ ἦθη καὶ τὰ φρονήματα ἐκάστης ἐποχῆς. Εἶναι τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῆς τέχνης ἐν ᾧ ὁ καλλιτέχνης καταδείκνυσιν τὴν ματαιοφροσύνην ἀστού, τὰς σκέψεις πολιτικοῦ ἀνδρός· εἶναι ἡ ἐπὶ τῆς εἰκόνης ἐξέλιξις τῆς ἀληθείας ἢ ἐπελθοῦσα σὺν τῇ ἀναπτύξει τῆς ἀκριβοῦς ἐκτέλεσεως· διότι ἐν πάσῃ τοιαύτῃ εἰκόνι δὲν ζητοῦμεν πλέον ὁμοιότητά τινα κατὰ προσέγγισιν πρὸς τὸ γραφὲν πρόσωπον, ἀλλὰ ἀκριβῆ ἀντιγραφὴν τοῦ ἡθικοῦ τοῦ ἀτόμου χαρακτῆρος καὶ τῶν ἐνδομύχων αὐτοῦ σκέψεων. Τοιαύτην τινὰ εἰκόνα τοῦ ἀειμνήστου Δεληγεώργη πρό τινας ἐθυμάσαμεν ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ τοῦ κ. Προσχλέντη, ἐν ᾗ παρίστατο ὁ κέραυνοβόλος ῥήτωρ, ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ἐπιβλητικῇ μεγαλοπρεπείᾳ. Ἐν τῇ Καλλιτεχνικῇ ἐκθέσει δὲν βλέπομεν ἱστορικὴν προσωπογραφίαν, ἀλλὰ μόνον ἀπλῆν (Portrait) γνωστῶν ἐν τῇ Ἀθηναϊκῇ κοινωνίᾳ προσώπων.

**

τοῦ κ. Νάζου, παρατηροῦμεν τὴν στάσιν φυσικωτάτην, ὡς καὶ λίαν ἐπιτυχῇ τὴν ἐκφράσιν τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ προσώπου χαρακτήρων. Ἡ εἰκὼν ὡς σύνολον παρίσταται ἡμιτελής, ὅπερ ὅμως οὐδόλως ἀφαιρεῖ τὴν ἀ-

ξίαν τοῦ ἔργου, ἐνῷ ὑπάρχουσι πάντα τὰ στοιχεῖα χρωστικῆς ἀσφαλοῦς. Περισσότεραν ἡμιτέλειαν περικλείει ἡ εἰκὼν τοῦ κ. Γ. Νάζου. Ἰδίως ἤρεσεν ἡμῖν ἡ κεφαλὴ Αἰθίοπος, ἣν ἐκθέτει ὁ κ. Γκίζης, ζωηρὰ καὶ ἐξέχουσα ἐκ τοῦ φυσικοῦ σπουδῇ ἀξία μελέτης. Ἐτερος προσωπογράφος ὁ κ. Ρίζος δύο ἐκθέτει εἰκόνας τῆς κ. Παπαρρηγοπούλου. Τὸν κ. Ρίζον ἐξ ἀκοῆς μόνον ἐγνωρίζομεν, ἥδη δὲ λαμβάνομεν ἀφορμὴν νὰ ἐπαινέσωμεν διὰ τὸν ὥραϊον αὐτοῦ χρωματισμὸν καὶ τὴν ἀκριβείαν μεθ' ἧς καὶ τὰ ἐλάχιστα ἐκτελεῖ. Ἐπὶ τῆς μεγάλης εἰκόνης παρατηρεῖται ἀξιοθαύμαστος λεπτότης ἐργασίας, ἥτις εἶναι ἴσως καὶ τὸ μόνον τῆς εἰκόνης σφάλμα. Τὸ πρόσωπον εἶναι λαξευτὸν οὕτως εἶπεῖν, ὅπερ ἔδει νὰ ἀποφύγῃ ὁ κ. Ρίζος, ἐνῷ αἱ χεῖρες εἰσὶν ἀληθῶς πρότυπον καλλιτεχνικῆς ἀπομιμήσεως· μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας ἡργάσθησαν καὶ αἱ βαθύσκιαι πτυχαὶ τῆς μεταξωτῆς ἐσθῆτος. Ἡ μικροτέρα εἰκὼν φαίνεται περικλείουσα πνεῦμα νεωτερισμοῦ πλείοτερον. Ἐκ τῶν δύο τούτων εἰκόνων θεωροῦμεν τὸν κ. Ρίζον διαπρεπῆ παρ' Ἑλλήσι ζωγράφον, ὡς καὶ ἓνα τῶν καλλίστων ἐν τῇ Ἐκθέσει προσωπογράφων.

**

Προβαίοντες ἐν τῇ ζωγραφικῇ τοῦ εἶδους (genre) ἀνευρίσκομεν τὸν κ. Γκίζην ἀναπτύσσοντα τὸ ἀληθές αὐτοῦ τάλαντον ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ λαμπρότητι τῆς νέας σχολῆς (naturaliste). «Οἱ Ἕλληνικοὶ Ἀρραβῶνες» ὑπόθεσιν ἔχουσι τὴν, ὡς γνωστὸν, εἰς τινὰς τῶν Σποράδων νήσων κατ' ἐθῆμον σύναψιν τῶν ἀρραβῶνων κατὰ τὴν ἀνθρῶν ἡλικίαν μετὰ τὴν πέμπτου καὶ δεκάτου ἔτους. Λίαν φυσικῶς καὶ ἐν-λῆς χάριτος εἶδομεν εἰκονιζομένην τὴν παιδικὴν ἀθωότητα ἐπὶ τῶν προσώπων τῶν μικρῶν μελλονύμφων, ἐνῷ ἄκτινες φωτὸς ἐκ τινος ἀνωθεν θυρίδος φωτίζουσαι τὸ κέντρον δεικνύουσι τὴν μητρικὴν χαρὰν ζωηρῶς ἀποτυπουμέ-

τὴν πόλιν ὁμοιάζει τὴν ἑλευκὸν ἐκείνην ξανθὴν ἥτις ἔχει καρδίαν δαίμονος, διότι ὅσον λευκὴ φαίνεται ἔξωθεν τόσον μέλαινα εἶναι εἰς τὸ ἐσωτερικόν, τοῦτο ὅμως δὲν ἐμποδίζει τοὺς προσκυνητὰς νὰ ὀνομάζωσι τὰ χῶματά της ἅγια χῶματα.

**

Ἄγια χῶματα! βρώμικα θὰ ἦτο προσφύτερον ὄνομα. Πρῶτον ἅμα τὰ πατήσης σὲ ὑποδέχονται νέφη μυῶν, αἵτινες ἐνῷ καθιδύονται ἐπὶ τῶν εὐχυμωτέρων μηρῶν ψωραλέων καμῆλων, σπεύδουσιν ἀμέσως πρὸς σέ, νὰ σοὶ δώσωσι τὸν ἀσπασμὸν τῆς φιλοξενίας εἰς τὰ χεῖλη, εἰς τὰ μάτια, εἰς τὸ στόμα, εἰς ὅλον σου τέλος τὸ πρόσωπον. Ἄν θέλῃς νὰ γίνῃς Μπερτολδίνος, πολέμει μὲ αὐτὰς καὶ μὲ τὸν ἀέρα. Δὲν κάμνεις τίποτε· προτιμώτερον νὰ προχωρήσῃς πρὸς τὴν ἀγορὰν, ἥτις ἀποτελεῖ ὅλην τὴν πόλιν διότι περὶ αὐτὴν ὑπάρχουσιν οἰκίαι τινὲς ῥυθμοῦ ἐπιτοπίου, καὶ περὶ τὰς οἰκίας τεῖχη ὧν αἱ τέσσαρες σιδηραὶ θύραι περικλείουσαι κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν τὴν ἁγίαν πόλιν ἐκ τοῦ φόβου μὴ διαπετεῖται. Εἰς τὴν ἀγορὰν λοιπὸν! ἰδὼ ὅλα τὰ πράγματα καὶ συγκεχυμένα, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν δὲ, φύρδην μίγδην, ὡς ἀνάμεικτα· ἰδέαι ἀτέχνου πεζογράφου θέλοντος καὶ νὰ ποιητικίσῃ. Ἀμα αὖτε ἐλέγχεις ἐπιθυμοῦς νὰ βύσῃς τὰ πόδια σου, διότι ἐκκαθαίρουσαι ἀπὸ οὐρῶν καὶ ταραχῆν, ὁ-

μοῖαν πρὸς τὴν τῶν τουρκικῶν λουτρῶνων καὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Ἑλλάδος.

Μέγα ἀνθρώπινον κύμα πηγαινοέρχεται, ἀπαρτιζόμενον ἐκ περιέργων θεατῶν, ἐξ ἀέργων παρατηρητῶν, ἐκ σαρικοφύρων προσκυνητῶν, ἐξ ἀγοραστῶν καὶ πωλητῶν, Τούρκων, Περσῶν, Αἰγυπτίων, Βαβυλωνίων, Μεσοποταμίων, Ἰνδῶν, μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν τῆς Αὐστραλίας νησιωτῶν, οἵτινες ἔχουσι ζώδην τὴν μορφήν καὶ Ὀλλανδικὴν τὴν ὑψηλοκότητα. Ἐὰν θελήσῃς νὰ ἴδῃς ὑψηλὰ, βλέπεις τοὺς θόλους τῆς ἀγορᾶς ταύτης κεκαλυμμένους ἀπὸ ῥάκη, τεμάχια ξύλων, σιδήρου καὶ λευκοσιδήρου τὰ ὅποια προσβάλλοντα ἐκ μεγάλων ὀπῶν ἀπειλοῦσι τὴν ξένην καὶ πιλοφόρον κεφαλὴν σου.

**

Ἀπόφυγε λοιπὸν τὰ πρωτοειδῆ ταῦτα φόβητρα καὶ βλέπε πρὸς τὸ ἔδαφος, ὅπου ὀλίγουν δεῖν θὰ ἐπάτεις ὥραϊον ἱραδικὸν τάπητα, ἀπλωθέντα κατὰ πλάτος καὶ μήκος, ἐν τῷ ὁποίῳ τὰ παραδοξώτερα σχήματα συνδυάζονται καὶ τὰ ἀσυμφωνότερα χρώματα συζεύγνυνται. Ἀλλὰ μὴ πατήσης καὶ τὴν δίχρωμον ἐκείνην ψίαθον, τὴν ὁποίαν γαυριῶν ἐκτυλίσει ὁ μαῦρος ἐκεῖνος, καὶ τὴν ὁποίαν ἐπλεξαν αἱ μαύραι μὲν, ἀλλὰ γλαφυραὶ, χεῖρες τῆς συμβίας του!

Σὺ πῆγαινε λοξοειδῶς καὶ βάδιζε καρκινικῶς καὶ βλέπε τὰ ἐργαστηρίδια ταῦτα· ἰδὲ αὐτὸ τὸ ὑφασματοπωλεῖον

νην ἐπὶ τῆς σπευδούσης μητρός. Ἀριστερόθεν μετὰ προφανούς καθήνται ὑπερφηανείας οἱ τῶν μελλονύμφων γονεῖς· ὀλίγῳ δέ τι κάτωθι πρὸς τὰ δεξιὰ καθορώμεν τὸν ἑλληνικὸν τέντζερεν καὶ τινα πινάκια. Ἡ ἀξία τοῦ ἔργου στρέφεται περὶ τὸ κέντρον, τὰ δὲ πρὸς τὰ ἀριστερὰ πρόσωπα, ὡς καὶ τὰ περιέργως ἐκ τῆς θύρας προβάλλοντα, φαίνονται πως παραμεληθέντα. Ἐν γένει ἐπὶ τῆς εἰκόνος ἐνδιαφέροντα πρόσωπα δὲν εἶναι ἅπαντα, ἐξ οὗ ἐπέρχεται ἑλλειψὶς ἐνόητος, ἥτις εἶναι ἴσως τὸ μόνον τοῦ ἔργου ἐλάττωμα. Ἡ χάρις αὕτη ὑπόθεσις θαυμασίως ζωγραφηθεῖσα, περιέχουσα σπανίας περὶ τε τὸ σχέδιον καὶ τὸν χρωματισμὸν ἀρετὰς, ἀναδείκνυσιν τὸν κ. Γκίζην ὡς τὸν ἀριστὸν τῶν ἐν τῇ Ἐκθέσει Ἑλλήνων ζωγράφων, μυηθέντα τὰ μυστήρια τῆς πραγματικῆς Σχολῆς. Πρὶν ἢ παύσωμεν περὶ τοῦ κ. Γκίζης ὀφείλομεν νὰ ἀναφέρωμεν καὶ ἕτερον αὐτοῦ ἔργον, nature morte, ἐν ᾧ ἀναφαίνεται ἡ χαρακτηρίζουσα τὸν χρωματιστὴρὰ του δύναμις, «Μῆλα» ὀρεκτικώτατα περὶ ὧν πάντα ἔπαινον νομίζομεν περιττόν.

* *

Ἦδη μετὰ πλειοτέρας ἀνέσεως δυνάμεθα νὰ ἐξετάσωμεν τὰ ἔργα τοῦ τῆν πρώτῃν μετὰ τὸν κ. Γκίζην κατέχοντος θέσιν κ. Λύτρα, διότι μέλος τυγχάνων τῆς ἐπιτροπῆς ἐφρόντισε νὰ τοποθετηθῶσιν ἀρετὰ καλὰ. Οὕτως ἐν τῇ πρώτῃ αἰθούσῃ ἔχομεν τὴν «Δούλην», ἥς ἡ ὑπόθεσις φαίνεται λαβοῦσα χώραν κατὰ τὰς Ἀσιατικὰς ἀκτὰς. Ἐν τινι σπηλαίῳ διακρίνομεν, ὑπὲρ τὸ δέον ἔως ζωηρῶς, νεάνιδα ἀρπαγείσαν ἐκ τοῦ σεραγίου ὑπὸ πειρατοῦ, ὅστις καθήμενος ἐπὶ τῆς ἀνασυρθείσης λέμβου του, προσπαθεῖ νὰ κατευνάσῃ διὰ τοῦ ἄιματος τὴν θλίψιν τῆς ἀρπαγείσης. Ἐν τῇ λέμβῳ κάθεται καπνίζων ὁ βοηθὸς τοῦ σπριγῶντος βασιδουζούκου, εἰς τὸ βάθος δὲ τοῦ σπηλαίου ἕτερος αὐτοῦ ὁπαδὸς φαίνεται καθαρίζων ὄπλον, ἐνῷ παρὰ τοὺς πόδας του προκύπτει

ὡς κυνὸς θηρευτικοῦ ἢ πολυπαθὲς τοῦ Διόλου Χρήστου κεφαλὴ. Τὸ σύνολον τῆς εἰκόνος δὲν ἔχει πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον, οὔτε ζωηροὺς τοὺς χαρακτῆρας· τὸ ἀριστὸν τῆς εἰκόνος μέρος εἶναι ἡ νεάνις, ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς ὁποίας ὁ προσεκτικὸς παρατηρητὴς διακρίνει τὴν ὀδύνην καὶ τὴν ψυχικὴν ταραχὴν. Καὶ ἐν αὐτῇ, ὡς καὶ ἐν πάσῃ ἄλλῃ αὐτοῦ εἰκόνι, ὁ κ. Λύτρας καταχράται τοῦ λευκοῦ χρώματος, ἐπιζητῶν τὴν δόξαν τοῦ Fortuny τοῦ εἰσαγαγόντος τὰ λευκάζοντα βάθη. Δεξιόθεν παρὰ τὴν «Δούλην» εὐρίσκομεν ἑτέραν τοῦ αὐτοῦ εἰκόνα ὑπὸ τὸν τίτλον τὸ «Φίλημα». Οὐδέποτε ἡσθάνθημεν ψυχρότερον φίλημα διδόμενον παρὰ νέας πρὸς ἐραστὴν διὰ τοῦ παραθύρου προβάλλοντα. Παράδοξοι τῶντι ἡ μεταξὺ τῶν δύο τῶντων πελιδνῶν προσώπων ὁμοιότης, ἐὰν δὲ δὲν ἤρχετο τὸ παραθυρόφυλλον εἰς βοήθειαν τοῦ κ. Λύτρα θὰ ὑπεθέταμεν τὸ παράθυρον κάτοπτρον, καὶ τὴν νεάνιδα ἀπαζομένην τὸ ἐν αὐτῷ ἀντανανκλῶμενον αὐτῆς ἰνδαλμα.

Περαιτέρω ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ καὶ παρὰ τὸ παράθυρον εὐρίσκομεν τοὺς Ἑλληνόπαιδας ψάλλοντας τὰ «Κάλανδα», κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν. Τὸ κάλλιστον τοῦτο ἔργον τοῦ κ. Λύτρα ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν μᾶς εὐθύ· ἐξ ἀρχῆς εἰ καὶ κατὰ τι αἰνιγματώδες. Ὅπισθεν τῶν ψαλλόντων παίδων ὑπερμεγέθης ὑψοῦται Πανσέληνος, οὗ ἕνεκα περιεμένομεν νὰ ἴδωμεν τὰ πρόσωπα σκιερὰ. Πλὴν τὸ ἐναντίον ἀκριβῶς ἐγένετο· τὰ πρόσωπα εἰσὶ καταφώτιστα.

Εἰς τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος ἐχωροῦμεν σκεπτόμενοι ὅτι ἴσως τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Διόλου παράθυρον, φωτίζον ἀντιθέτως, ἡμαῦρον τὸ φῶς τῆς σελήνης, ὅτε φίλος τις μᾶς ἐξήγαγε τῆς ἀπάτης, παρατηρήσας ὅτι συχνάκις συμβαίνει νὰ συνυπάρχωσιν ἐπὶ τοῦ στερεώματος Ἡλίου καὶ ἀμυδρῶς φαινομένη Σελήνη.

Πλὴν συμβουλευόμεν τῷ καλλιτέχνῃ νὰ μὴ θίγῃ τὰ ἄλλως τε ἥκιστα εἰς τὸ genre ἀρμόζοντα φυσικὰ φαινόμενα, ἰφίνων τὴν ἐξήγησιν τῶν καθημερινῶν φαινομένων εἰς τὴν

καὶ τὸ κιτρινόλευκον ἐκεῖνο σαρίκιον τὸ ὁποῖον καλύπτει κεφαλὴν ψιθυρίζουσιν εὐχὴν καὶ τὰς μελανὰς ἐκεῖνας χεῖρας τὰς ἐπιδεικνύουσας τὴν ποικιλωτέραν συλλογὴν τῶν κομβολογιῶν τὰ ὁποῖα δύναται νὰ φαντασθῇ ὁ ἀνατολικώτερος νοῦς. Εἰς τὸ πλάγιον ἐκεῖ ἐργαστήριον νομίζεις ὅτι πωλοῦνται μυῖαι μὲ τὴν ὀκᾶν, ἀλλὰ δὲν εἶναι μυῖαι, εἶναι φοῖνικες, σύκα, σταφίδες καὶ ἄλλα παστὰ γλυκίσματα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἑκατομύρια μυιάρων καθ' ἑκάστην ἐκκολάπτονται καὶ τὰ ὁποῖα ἂν φάγῃς σὺ ὁ εὐρωπαῖος κινδυνεύεις ἴσως νὰ παραδώσῃς τὸ πνεῦμα μετὰ δύο λεπτά. Ἀλλὰ σὺ μὴν εἶσαι λαίμαργος, προχώρει μόνον· ἐκεῖ εἶναι ὁ κυμβιοπῶλης καὶ παρ' αὐτὸν ὁ προβατοσφάκτης καὶ παρέκει ὁ ἐνδυματέμπορος καὶ πλησίον του ὁ μανδηλοπράτης τοῦ ὁποίου τὸ Α εἶναι ὠραῖα μεταξόπτιλα ἡραβουργημένα μανδήλια καὶ τὸ Ω χονδροειδέστατα βαμβάκερὰ, φέροντα ἐν τῷ κέντρῳ τὸ πρῶτον στοιχεῖον τῆς πρώτης τοῦ Μωάμεθ ῥήτρας.

* *

Αὐτὸς ἐκεῖ πωλεῖ τὰ προϊόντα τῆς Ἐρυθρᾶς, ἥτοι σπογγολίθους παλλεύκους, κογχύλια ἐρυθρόστικτα, μαργαριτοφόρους κόγχας, ὅστρακα κατάστιλπινα θαμβούντα τοὺς ὀφθαλμούς σου, μαῦρον ὡς πίσσα ἤλεκτρον, ἴδιον προϊόν τῆς Ἐρυθρᾶς, μαδρωπόρας ἀκτινωτοῦς, ὠραῖα θαλάσσια δένδρα

ἀποκρυσταλλωμένα καὶ σωρὸν κογχυλιδίων μυριοχρῶμων τὰ ὁποῖα ἐξάπτουν τὰ μάλλον κοιμισμένα πνεύματα καὶ τὰ ὁποῖα σὲ δίδουν πρὸς στιγμὴν τὴν ἰδεάν νὰ συγγράψῃς δλόκληρον ὀστρεολογίαν τόμον· μὴ κλείῃς δὲ τοὺς ὀφθαλμούς σου πρὸς τὰς καπνοσύριγγας, τοὺς μαργαριτωμένους σιγαροφόρους καὶ τὰ ἐρυθρὰ ἐκεῖνα πετράδια ἐφ' ὧν εἶναι γεγλυμμένον θρησκευτικὸν μονόγραμμα καὶ τὰ ὁποῖα ἐὰν μείνωσιν ἐπὶ μίαν σελήνην εἰς τὸν κιανπερὲν φέρονται κατόπιν εἰς τὸν λαιμὸν ὡς προφυλακτικὰ κατὰ τῶν πυρετῶν καὶ τῶν διαβολικῶν ἐπηρεϊῶν.

* *

Ἐνίοτε συναντᾷς ἐν τῇ ἀγορᾷ ταύτῃ καὶ τρεῖς χανούμισσαι, συζύγους βαθυπλούτου κααδῇ ἢ ἐκπτώτου τινὸς σερίφη, αἵτινες μολονότι ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ μέλανος τῆς φύσεως γιασμακίου, ἐπιμένουσι φέρουσαι σινδωνοειδεῖς ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν καλύπτρας, αἵτινες σὲ ἐπιτρέπουσι νὰ ἴδῃς μόνον δύο μαῦρα κάθυγρα ἤλεκτρα ἄτινα σὲ ἐλκύουσιν ὡς λεπτοτάτην τρίχα. Ἐὰν ἐπιμείνῃς θεωρῶν καὶ προσέχων, τότε ὁ κακοήθης ἀνεμὸς ἀνασηκόνει τυχαίως βιαίως τὸ μέρος τῆς καλύπτρας τὸ κρύπτον τὰ ἑσώπων, σὺ δὲ τότε βλέπεις γλυπτὸν πώγωνά· ἐν χρυσοῦν ἀδμαντοφόρον δακτυλίδιον, καὶ σκουῖον δὲν ἡξέρω ὁποῖον διέ-

«Βοτίαν». Τελευταίον ἱστάμεθα πρὸ τοῦ «Κανάρη» πυρπολοῦντος τὸ Τουρκικὸν δίκροτον. Ὁ Κανάρης τὸν οἶακα διὰ λίαν σιβαρᾶς χειρὸς κρατῶν πρὸς τὸ κατάφλεκτον τουρκικὸν στρέφεται ὑπὲρ τὸ δέον ὥστε νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ θαυμάσωμεν τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀνδρείου τούτου. Τὸν Κανάρην δὲν βλέπομεν ὅπως ἐφαντάσθημεν, ἐνσπεύροντα τὸν τρόμον εἰς τοὺς Τούρκους ναυάρχους, ἀλλ' ἡ στάσις του δεικνύει ἄνδρα ὅστις τυχαίως ἐπὶ λέμβου ἐκεῖθεν διερχόμενος παρατηρεῖ, ὡς εἰ οὐδὲν εἶχε κατορθώσει. Μετὰ πολλῆς τέχνης εἰργάσθη ὁ κ. Λύτρας εἰς τοὺς γενναίους ναύτας ὧν ἀκριβῶς ἀπεικονίσθη ἡ ἔντασις τῶν μυῶνων, ἐλαυνόντων τὰς κώπας. Ζωηρῶς ἐστὶ περιγράφεται ἡ ἐν τῷ πυρπολουμένῳ ἐπικρατοῦσα ταραχή· ἐν τέλει τὸ μέγεθος τῆς εἰκόνης εἶνε δυσανάλογον πρὸς τὰ ἐν αὐτῇ παριστάμενα, ὥστε νομίζει τις ὅτι μετὰ μίαν κωπηλασίαν ἡ λέμβος θέλει ἐκ τοῦ πλαισίου εἰσπηδήσει εἰς τὴν αἴθουσαν.

Τοιοῦτος ἵσταται πρὸ ἡμῶν ὁ κ. Λύτρας διαπρεπὴς Ἑλλην καλλιτέχνης, πλὴν οὐχὶ καὶ ἀναμάρτητος.

Οὐδεὶς παρέστη τελειότερος εἰς τὸ εἶδος ὅσον ὁ κ. Βολωνάκης εἰς τὰς θαλασσογραφίας (marines). Ἡ εἰς τὰς τρεῖς ἢ τέσσαρας αὐτοῦ εἰκόνας βασιλεύουσα ἀκριβὴς ἀντίληψις καὶ δυνάμις ἀρμονικῶν χρωμάτων προσηλοῦσι τὸν θεατὴν διὰ τῶν ὁμμάτων κατατρώγοντα ἀπλήστως τὰς βαθέως κεχαραγμένας γραμμάς. Ζωηρῶς εἰκονίζεται ὁ θόρυβος τοῦ ἀτμοῦ καὶ ἡ ἐπικρατοῦσα κίνησις ἐν τῷ πρὸ μικροῦ καταφθάσαντι ἀτμοπλοίῳ, βαθεῖαν δὲ ἀφῆκαν ἡμῖν ἐντύπωσιν τὸ ἐλαφρῶς ἰώδες χρῶμα τῆς θαλάσσης, καὶ τὸ μικρὸν νέφος τὸ διασχίζον κατὰ πλάτος τὸν ὁρίζοντα. Τοῦ ἀριστοτεχνήματος τούτου ἀντάξιον δύναται νὰ ἀποτελέσῃ παράρτημα ἑτέρα αὐτοῦ εἰκὼν ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ Ψάρευμα» ἐν ᾗ φαίνεται βραδυποροῦσα λέμβος ἀλιέων περὶ τὸ λυκαυγές. Συγχαίρομεν τῷ κ. Βολωνάκῃ διὰ τὴν καταπληκτικὴν τοῦ χρω-

στήρος του δύναμιν καὶ διὰ τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ ἐμπνευσιν.

Ὡς ὕστατον δάκρυ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀτυχοῦς Ἀλταμούρα ἀναγράφομεν ὥραιαν αὐτοῦ εἰκόνα ἀνήκουσαν τῷ κ. Διομήδῃ. Ἐκ πρώτης ὀψews διαβλέπει τις τὸ γλυκὺ τάλαντον, τὴν διαύγειαν, τὸ ἀπλῆτως διαχεόμενον ἐπὶ τῶν εἰκόνων του φῶς, ἀπαυγάσματα τῆς εὐγενοῦς αὐτοῦ καρδίας.

Ἰδιαιτέρον ἔχων coup de pinceau, καὶ γιγαντιαίους βήμασι πρὸς τὸ τέλειον βαδίζων ἐγγὺς ἦν νὰ καταστῇ maître ὅτε βαρὺς ὁ θάνατος κατέρριψε τὸ οἰκοδόμημα.

Περαίνοντες τὴν ἡμετέραν κρίσιν, σπεύδομεν νὰ συγχαρῶμεν τῷ κ. Κοντοσταύλῳ διὰ τὴν πλεῖστα ἀριστουργήματα περιέχουσαν αὐτοῦ συλλογὴν, ἣν ἐξ ὅσων εἶδαμεν συμπεραίνομεν ὡς τὴν καλλίστην ἐν Ἀθήναις. Συγχαίροντες τῷ κ. Μ. Μετὰ τῷ ἐξαιρετικῶς ἀληθεῖ τὴν καρδίαν καλλιτέχνῃ διὰ τὴν ἐπὶ τοιοῦτοις ἔργοις πρωτοβουλίαν του, καταλήγομεν ἐπευχόμενοι νέαν καθαρῶς Ἑλληνικὴν καλλιτεχνικὴν Ἐκθεσιν ἐν ὁμαλωτέροις καιροῖς, καὶ ἀφοῦ ἴδωμεν τοὺς πόθους τοῦ Πανελληνίου ἐκπληρωθέντας.

Κώνσταμ.

ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ.

Λέγεται ὅτι σκανδαλωδέσταται παραχωρήσεις λιμνῶν καὶ μεταλλείων ἐγένοντο πρὸς ὑπουργικούς βουλευτάς. Ἀ! κύριε Κουμουνδοῦρε, δὲν φροντίζετε ἴλιγο καὶ διὰ τὰ γηραιά σας;

Φαίνεται ὅτι ὁ διοικητὴς τοῦ εἰκοστοῦ τάγματος κ. Τ. Βάσος ἐκτελεῖ τὸ καθήκον του, ἐκγυμνάσας καλῶς τὸν ὑπ'.

πραξεν ἔγκλημα καὶ κατεδικάσθη εἰς τὸν ἀπὸ τῆς ρίνος των δι' ἀρχόντης θάνατον. Ἀλλ' ἀπόστρεψον τὸ βλέμμα, διότι τοῦ σοφτᾶ ἐκείνου οἱ βλοσυροὶ ὀφθαλμοὶ σὲ ἐπιβλέπουσι καὶ κινδυνεύεις ἴσως νὰ κατατομηθῇς ἐν τῷ ἄμα ὡς Πρόδρομος, ἐνῷ ὁ σοφτᾶς σου θὰ βεβαιώνη τὴν ψυχὴν του ὅτι ἐκέρδησε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Σὺ στρέψον τὸ βῆμα ταχέως, διευθύνθητι πρὸς τὸ παραθαλάσσιον· ἐκεῖ εὐρίσκεις τοὺς 30 τῆς Δζέδδας Ἑλλήνας καὶ τὰ τρία καφενεῖα των, εἰσελθε εἰς ὁποῖον δήποτε θέλεις, διότι καὶ εἰς τῶν τριῶν τὰ τραπέζια θὰ εὔρης φαρδὺν, πλατὺν, ἐφαπλωματικὸν καὶ σινδονωτὸν τὸν *Σιβιτανίδην Τηλέγραφον* ! !

Πολὺ μικρόμυαλοι θὰ ᾔναι, φίλτατον «Μὴ Χάνεσαι», οἱ τῆς Δζέδδας ὁμαίμονές μας· ἀκοῦς ἐκεῖ λέγει, τρία καφενεῖα καὶ τὰ τρία *Τηλέγραφον* καὶ *Σιβιτανίδην* καὶ *Μιχαήλ Στρογῶφ* ; Οἱ εὐλογημένοι δὲν ἤμποροῦσαν νὰ πάρουν εἰς τούλάχιστον τὸν «Τηλέγραφον», ἄλλος τὴν «Ἐφημερίδα» καὶ ὁ ἄλλος τὸ «Μὴ Χάνεσαι» διὰ νὰ ἔχουν ὑπ' ἑγὼ μὴ ὡς ἄλλοι καὶ θὰ τοὺς διορθώσω ὅπως θέλω, ἀφοῦ ἡ κακὴ τύχη του *Σιβιτανίδου* μ' ἐστειλε ὡς ἱεραπόστολον αὐτῆς.

Ἐπεθύμουν νὰ σὲ στείλω ἐν δῶρον, διότι αὔριον ἔχομεν 1ην τοῦ ἔτους ἐδῶ, ἀλλ' ἐγὼ κάμνω δῶρα μόνον εἰς γυναῖκας. Δὲν εἶμαι ἀφύσικος ὅπως ὁ Καλιβάν σου ὅστις ἀποστρέφεται αὐτάς καὶ ἐρᾶται σὲ, τὸ οὐδέτερον ! Ἐγὼ σὲ ἐξομολογοῦμαι μετ' εἰλικρινείας εἶμαι ἄνθρωπος μὲ φυσικὸν καὶ ὡς τοιοῦτος εἶμαι ἐχθρὸς τῶν ἀρρένων, φίλος τῶν οὐδετέρων καὶ ἐραστὴς τῶν θηλυκῶν. Νὰ ᾔτο π. χ. εἰς τὴν θέσιν σου ἡ γλαυκόξανθος Ἀγγλὶς μὲς Ὡρα, ἐπειδὴ ἡξέυρω ὅτι ὡς ξανθὴν τὴν πηγαίνουν τὰ μαῦρα, θὰ τῆς ἐστελλα ἓνα κατὰμαυρον Ἀράπην ! !

Ἀνακάλυψις δι' ὅσας ταιριάζουν τὰ μαῦρα.

Ὁ Σὸς

Μαζέτας.